

Neki lekovi i bolesti uzrokuju vaskulitis

Sistemska zapaljenja krvnih sudova mogu da se jave kao posledica primene određenih lekova, malignih i autoimunih bolesti i zato se zovu sekundarni vaskulitisi

Vaskulitis predstavlja sistemsko zapaljenje krvnih sudova koje može nastati kao primarna bolest ili kao sekundarni vaskulitis, kada se javlja u sklopu drugih bolesti ili stanja.

– Zapaljenje krvnih sudova može se javiti i kao posledica primene određenih lekova, u sklopu infekcije hepatitisom B i C, u malignim oboljenjima ili može biti povezan sa drugim sistemskim autoimunim bolestima. Simptomi, težina kliničke slike, kao i lečenje zavise od uzročnika – kaže dr Vanja Nožica sa Klinike za nefrologiju i kliničku imunologiju UKC Vojvodine.

Doktorku smo pitali sa či-

me sve mogu biti povezana sistemsko zapaljenja krvnih sudova, tj. koji su uzročnici koju mogu da dovedu do sekundarnih vaskulitisa.

Posledica primene određenih lekova

– Vaskulitis je česta posledica primene određenih lekova. Među lekovima koji mogu izazvati vaskulitis

Među lekovima koji su potencijalni izazivači vaskulitisa su neki antibiotici, određena biološka terapija, opijatne supstance...

su neki antibiotici, određena biološka terapija, psihijatrijska terapija, opijatne supstance, kao i mnogi drugi. Mehanizam nastanka nije u potpunosti poznat i najverovatniji je uticaj više faktora. Najčešće se javljaju kožne manifestacije i zglobne tegobe, ali mogu biti zahvaćeni i pluća i bubrezi. Obustavljanjem primene leka dolazi do kliničkog poboljšanja u lakšim kliničkim formama, što onda i potvrđuje dijagnozu. Kod zahvatanja drugih organa, odnosno kod teže forme bolesti, može biti neophodna imunosupresivna terapija i terapij-

ska izmena plazme.

Istraživanja pokazuju da 4% obolelih od hepatitisa B razvija vaskulitis. Zahvata male krvne sudove i kod 40–90% pacijenata dovodi do tačkastih krvarenja kože, zglobnih tegoba, najčešće kolena i šaka, kao i mišićne slabosti.

– Može zahvatiti i bubrege, creva, srce i nervni sistem, pa se u tim slučajevima lečenje sprovodi antivirusom terapijom. Vaskulitis kod obolelih od hepatitisa C je redak i zahvata male i srednje krvne sudove. Simptomi variraju od lakših poput umora, kožnih i zglobnih tegoba do životno ugrožavajućih. Kao i kod hepatitisa B lečenje se sprovodi antivirusnom terapijom.

Vaskulitis je povezan sa malignim bolestima

Doktorka kaže da je dokazano da vaskulitis može biti povezan sa malignim bolestima i to češće sa hematološkim malignitetima nego tumorima solidnih organa.

– Jedno od objašnjenja ove povezanosti je paraneoplastični sindrom, što predstavlja pojavu simptoma kod bolesnika sa malignim bolestima lokalizovanih na mestima koja nisu u neposrednoj vezi sa tumorom ili njegovim metastazama. Nastaju usled toga

što tumor proizvodi različite supstance i organizam reaguje na njihovo prisustvo. Vaskulitis se može javiti i kao posledica hemioterapije ili radioterapije. U vaskulitise povezane sa drugim sistemskim autoimunim bolestima spadaju sistemski eritemski lupus, reumatoidni artritis i sarkoidni vaskulitis – objašnjava dr Nožica i daje detaljno objašnjenje o povezanosti vaskulitisa sa ovim autoimunim bolestima.

SAVET EKSPERTA

dr Vanja Nožica
Klinika za nefrologiju i kliničku imunologiju UKC Vojvodine

